

فرهنگ و رسانه‌های نوین

ناصر فکوهی

استاد انسان‌شناسی دانشگاه تهران

www.ketab.ir

فرهنگ و رسانه‌های نوین

مؤلف: ناصر فکوهی

مدیر تولید: علی لبافی
صفحه‌آرا: سعید غفوری
ویراستار: محمدرضا ربیعیان
طراح جلد: علی اذکاری

چاپ اول / پاییز ۱۴۰۰
شمارگان: ۳۰۰ نسخه
قیمت: ۵۰/۰۰۰ تومان
چاپ و صحافی: همشهری

سرشناسه	فکوهی، ناصر، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	فرهنگ و رسانه‌های نوین / ناصر فکوهی؛ ویراستار محمدرضا ربیعیان.
مشخصات نشر	تهران: همشهری، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۰۷ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۲۴۱-۳۱۷-۱
موضوع	مقاله‌های فارسی - قرن ۱۴
موضوع	Persian essays -- 20th century
موضوع	کتاب‌های گروهی و فرهنگ - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	Mass media and culture -- Addresses, essays, lectures
موضوع	کتاب‌های گروهی و افکار عمومی - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	Mass media and public opinion -- Addresses, essays, lectures
رده بندی کنگره	PIRA1۶۹
رده بندی دیویی	۸۵۴/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۴۶۱۲۷

مدیر فروش: مهدی لبافی

تلفن: ۲۳۰۲۳۲۷۳

فروش اینترنتی:

www.hamshahrimarket.com

تلفن: ۲۳۰۲۳۲۷۴

hamshahripub
hamshahripub@gmail.com

نشانی: تهران، خیابان ولی عصر (عج)، نرسیده به
پارک‌وی، کوچه تورج، شماره ۱۴، طبقه دوم غربی
تلفن: ۲۳۰۲۳۲۷۳، دورنگار: ۲۳۰۲۳۲۹۸

نشر همشهری

فهرست

- پیشگفتار ۷
۱. جهان دانش‌محور و رسانه‌های جدید ۱۳
۲. هنر، سیاست و انقلاب اطلاعاتی ۱۷
۳. رمانتیسم و انقلاب رسانه‌ای ۲۵
۴. نقد دیدگاه‌های رسانه‌ای پی‌یر بوردیو: «روشنفکر فوری» نباشیم! ۲۷
۵. از ارتباط مجازی تا کنش اجتماعی ۴۱
۶. نوشتن، خواندن، دستکاری ۴۵
۷. جامعه‌شناسی شبکه‌های اجتماعی و نظریه‌ی توطئه ۴۹
۸. انجمن‌های مدنی الکترونیک ۵۷
۹. شبکه‌ای برای ترویج علم ۶۱
۱۰. دیجیتالی شدن و فقر فرهنگی ۶۵
۱۱. فضای مجازی و سیاست‌گذاری‌های ناکارا ۶۹
۱۲. امر علمی و امر رسانه‌ای ۷۵

۷۹	فرهنگ و رسانه
۹۳	دلوز: ارتباطات و خلاقیت هنری
۹۷	نشر الکترونیک: انتشار آینده‌ی ناگزیر
۱۱۱	هویت، رسانه‌ها و مسئله‌ی قومی
۱۱۵	اوباشیگری رسانه‌ها و بزرگان فرهنگ
۱۲۷	نقش رسانه‌ها در شکل‌گیری جنبش‌های محیط زیستی
۱۳۵	روند سببرنتیکی شدن جامعه‌ی ایرانی: پتانسیل‌ها و خطرات
۱۴۱	درباره‌ی پارازیت‌های ماهواره‌ای
۱۴۹	پیام‌های تخریب زمان
۱۵۳	نیازی به فکر کردن نیست: «کامنت» بگذارید!
۱۶۱	ناسزا بگوئید، پاداش بگیرید!
۱۶۹	اینترنت، شبکه‌های اجتماعی و سلفی‌گرایی
۱۷۷	در انتظار گودو... روی صفحه‌ی «فیس‌بوک»
۱۸۱	ما، ضد مدرن‌ها و اینستاگرام
۱۸۷	پیدا و پنهان ماجرای مانده هزبری
۱۹۹	تنها در تاریکی
۲۰۵	نمایه

پیشگفتار

کتاب حاضر نخستین کتاب از مجموعه‌ای است که در زمینه‌ی نگاه فرهنگی و اجتماعی به رسانه‌ها با این قلم انتشار می‌یابد. این کتاب مجموعه‌ای است از مقالات، گفت‌وگوها و یادداشت‌هایم درباره‌ی رسانه‌ها در طول سال‌های گذشته و عمدتاً ده تا پانزده سال اخیر شکل گرفته است. فرایند انتشار مقالات و یادداشت‌های پراکنده بر اساس موضوعی خاص و در قالب کتاب، پس از طبقه‌بندی و بازنگری، یکی از مهم‌ترین فرایندهایی است که سبب می‌شود خواننده‌ی علاقه‌مند بتواند موضوعی ویژه را از زوایای مختلف و به روایت و رویکردی خاص بخواند و نسبت به آن موضوع، اشرافی نسبی به دست بیاورد، سپس (در صورت تمایل) مطالعه‌ی خود را با کتاب‌ها و منابع عمیق‌تر ادامه دهد. در گذشته، این کار به صورت گسترده‌تر در بازار نشر کشور انجام می‌شد و فرایندی به شدت مفیدتر بود از ترجمه‌ی انبوهی از تالیف‌ها و به‌ویژه ترجمه‌های بی‌هوده و اغلب بی‌ارزشی که امروز روانه‌ی بازار می‌شود. افزون بر این، در کشورهای اروپایی و ایالات متحده نیز از قرن نوزدهم این کار به صورت سیستماتیک انجام می‌شود.